

Economics 101

- **Economics 101**
 - **Some words**
 - **Ten principle of economics**
 - **Thinking like an economist**
 - **Interdependence and the gains from trade**
 - **The market forces of supply and demand**
 - **Elasticity and its application**
 - **Supply, Demand, and government policies**
 - **Consumers producers, and the efficiency of markets**
 - **Application: The Costs of Taxation**
 - **Application: International Trade**
 - **Externalities**
 - **Midterm**
-

Some words

Scarcity: Kıtlık

Economics (İktisat): Kısıtlı kaynakların nasıl yönetilmesi gerektiğini inceler.

Incremental: Artış

HouseHolds: Hanehalkı

Goods: Mal

Inflation: Enflasyon

Deflation: Deflasyon

Imports: İthalat

Exports: İhracat

Market: Piyasa

Competitive Market: Çok sayıda alıcı ve satıcının bulunduğu bir piyasa türüdür.

Demand: Talep

Quantity Demanded: Talep miktarı

Demand Curve: Talep eğrisi

Supply: Arz

Quantity Supplied: Arz miktarı

Supply Curve: Arz eğrisi

Ten principle of economics

- **İnsanların tercihleri, insanlar nasıl tercihler yaparlar.**
 - **Efficiency** and **Equality** önemli rol oynar. Efficiency; Kaynakların israf edilmeden en verimli şekilde kullanılmasına denir. Equality; gelir ve servetin eşit dağıtılmasıdır. Efficiency pastanın büyüklüğüyle ilgiliyken equality pastanın nasıl bölündüğüyle ilgilidir. *When the government tries to cut the economic pie into more equal slices, the pie shrinks.*
- **Maliyet, insanlar nelerden vazgeçerler.**
 - **Opportunity cost (Fırsat Maliyeti):** Bir seçenek seçildiğinde seçilmeyen en iyi 2. alternatif fırsat maliyetidir. Örnek olarak A ve B ürünü olsun. Bir müşteri A ürünü seçtiğinde B ürünü fırsat maliyetidir.
- **Rasyonal Kararlar.**
 - Bireyler kendileri için en iyi sonucu elde etmek için mantıklı kararlar alırlar. İktisat insanların mantıklı davrandığını varsayar. *Marginal change* ekonomik karar almada önemli rol oynar.
 - **Marginal Change:** Marjinal değişim, ek birimin getireceği ek fayda ve maliyeti değerlendirir.
- **İnsanların teşviklere tepkileri.**
 - **Incentives (Teşvikler),** Rasyonal insanlar teşvikleri dikkate alırlar ve ekonomide insanların davranışlarının teşviklere bağlı olduğunu varsayar.
- **Ticaret Herkesi daha iyi duruma getirir.**
 - Ticaret iki veya daha fazla taraf arasında yapılır. Ticaretin varlığı her tarafın kendi çıkarını gözetmesine göre tarafların işine yarar.
- **Piyasalar, pazarlar ekonomik faaliyetler için önemlidir.**
 - Piyasalar *arz(supply)* ve *talep(demand)* dengesini gösterir ve kaynakların doğru kullanımı için yol göstericilerdir.
 - **Invisible Hand:** Adam Smith'in ortaya attığı terimdir. Bu terim ekonomide bireylerin kendi çıkarları ve bencillikleri doğrultusunda hareket etmesinin toplumun refahının artıracığını belirtir. Rekabet piyasasında müşteriler kendi çıkarlarına göre en iyi ürünü almaya çalışacaktır satıcılar ise kendi çıkarlarına göre daha ucuz ve daha iyi ürün üretmeye çalışacaktır bu durumda dışardan hiçbir müdahale olmamasına rağmen kendiliğinden toplum refahının artmasına sebebiyet veracaktır.
 - Uber mükemmel bir örnektir. Taxisler sınırlı kullanımları ve hükümet müdahaleleri ile kullanıcı dostu olmaktan çıkmış fakat uberler taxilerle rekabet etmek için kurdukları sistem dışarıdan herhangi bir müdahale olmadan doğrudan kullanıcı satıcı arasındaki bencil çıkarlar doğrultusunda gelişmiş ve toplum refahını artıran bir ürün olmuştur.
- **Hükümet kararları bazen piyasayı iyi etkileyebilir.**
 - Invisible hand her zaman işe yaramaz çünkü sistemin devamlılığını bozan olaylar gerçekleşebilir hükümete de bunun için ihtiyaç vardır. Örneğin hırsızlık olayı piyasayı kötü etkileyebilir piyasayı buna karşı korumak hükümetin görevidir yada bir fabrikanın çevreye yaydığı kirlilik piyasayı kötü etkileyebilir. Bu gibi üçüncü taraf etkilere *externality* denir.
 - **Market power:** Bir firmanın tekelleşip piyasayı kontrol etmesi durumudur. Bu durumda hükümet müdahalesi piyasayı iyileşirebilir.
- **Bir ülkenin aşam standartı mal ve hizmetler üretebilme yeteneğine dayanır**
 - **Productivity:** Üretkenlik.
- **Hükümet fazla para basarsa enflasyon artar.**
 - Hükümet para arzını kontrol etmelidir. Eğer fazla para basılırsa paranın değeri düşer.
- **Enflasyon ile işsizlik arasındaki ters orantı.**

- İşsizlik azaldığında enflasyon artabilir. Bir ürüne olan talep arttığında o ürünün üretimi için daha fazla işçi istihdam edilmesi gerekebilir aynı zamanda kısıtlı arza olan talep arttığından ürünün fiyatıda yükselicektir bu da enflasyona sebebiyet verir. Ya da tam tersi düşünülüğünde bir ürüne olan talep azaldığında ürünün fiyatı düşücektir fakat işsizlikte artacaktır.

Thinking like an economist

Ekonomistler de olaylara bilim adamları gini yaklaşırlar. Bazı varsayımlar teoriler ortaya atarlar ve bunlar içinde modeller kullanırlar.

- **Circular-flow diagram:** Ekonominin temel unsurlarını ve ilişkilerini gösteren bir modeldir. Gelirin ve harcamaların akışını gösterir.
- **The production possibilities frontier:** Üretim imkanları eğrisi, bir üreticinin belirli bir zaman diliminde üretebileceği farklı kombinasyonları gösteren bir modeldir. Üretim İmkanları Eğrisi genellikle iki mal veya hizmet arasındaki üretim olasılıklarını gösterir.
- **Microeconomics:** Mikroekonomi, ekonominin bireyler, hanehalkları ve firmalar gibi küçük ölçekli birimlerin davranışlarını ve bu birimler arasındaki etkileşimleri inceleyen alandır.
- **Macroeconomics:** Makroekonomi, genel ekonomik değişkenleri inceleyen bir ekonomi dalıdır. Mikroekonomiden farklı olarak, makroekonomi bireysel piyasaları değil, genel ekonomik büyümeyi, işsizlik oranlarını, enflasyonu, ulusal geliri, para ve maliye politikalarını ve diğer genel ekonomik konuları inceler.
- **Positive Statements:** Gerçekleri ve objektif olarak doğrulanabilir durumları açıklayan ifadelerdir. Bu ifadeler, bir durumun ne olduğunu, neyin olduğunu veya ne olabileceğini tarif ederken değer yargısı içermezler. Örnek pozitif ifadeler;
 - Ülkenin enflasyon oranı geçen yıl yüzde 3'ten yüzde 5'e yükseldi.
 - İşsizlik oranı son çeyrekte yüzde 7'den yüzde 6'ya düştü.
- **Normative Statements:** Değer yargılarını ve subjektif tercihleri içeren ifadelerdir. Bu ifadeler, bir durumun nasıl olması gerektiğini veya ne olması gerektiğini belirtirken, objektif olarak doğrulanabilir olmayan değerlendirmelerdir.
 - Hükümet, eşitsizlikle mücadele etmek için gelir dağılımını yeniden düzenlemelidir.
 - Çevreyi korumak için endüstriyel faaliyetler kısıtlanmalı ve çevre dostu teknolojiler teşvik edilmelidir.

Interdependence and the gains from trade

Bağımlılık, ülkelerin birbirlerine karşılıklı olarak bağımlı olduğu durumu ifade eder. Özellikle küreselleşme ile birlikte, dünya ekonomileri giderek daha fazla birbirine bağlı hale gelmiştir. Bir ülkenin ekonomik politikaları, diğer ülkelerin ekonomileri üzerinde doğrudan veya dolaylı etkilere sahip olabilir. Örneğin, bir ülkenin döviz kuru politikaları veya ticaret kısıtlamaları, diğer ülkelerin döviz kurlarını etkileyebilir veya ticaret ilişkilerini bozabilir.

Ticaretten kazançlar ise, farklı ülkeler arasındaki ticaretin getirdiği faydaları ifade eder. İki ülke arasındaki ticaret, her iki taraf için de uzmanlaşma ve karşılıklı ticaret avantajlarından yararlanma fırsatı sunar. Örneğin, bir ülkenin belirli bir mal veya hizmeti diğerine göre daha düşük maliyetle üretebilmesi durumunda, bu ülke o mal veya hizmeti ihraç ederek diğer ülkelerle takas yapabilir ve böylelikle hem kendi hem de ticaret yaptığı ülkenin refahını artırabilir.

- **Absolute Advantage:** Mutlak üstünlük, bir ülkenin, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında belirli bir mal veya hizmeti daha düşük bir maliyetle üretebilme yeteneğidir. Bir ülke, belirli bir mal veya hizmetin üretiminde diğer ülkelere göre daha verimli olduğunda mutlak üstünlüğe sahiptir.
- **Comparative Advantage:** Karşılaştırmalı üstünlük, bir ülkenin diğer ülkelere göre bir mal veya hizmetin üretiminde daha düşük bir fırsat maliyetine sahip olduğu durumu ifade eder. Karşılaştırmalı üstünlük, bir ülkenin belirli bir mal veya hizmeti diğerinden daha etkin bir şekilde üretebildiği ve bu nedenle ticarette avantaj sağladığı bir kavramdır.

The market forces of supply and demand

- **Law of Demand:** Fiyat ile talep ters orantılıdır. Fiyat artarsa talep düşer, azalırsa talep de artar.
- **Shifts in the Demand Curve:** Talep eğrisi fiyat dışındaki bazı etkenlerden dolayı sağa yada sola kayabilir. Taleb arttıkça eğri sağa azaldıkça da sola kayar.
 - **Income:** Tüketicinin gelir durumu.
 - **Normal Good:** Bir kişinin gelirindeki artışla birlikte talep edilen miktarın da arttığı mal veya hizmettir.
 - **Inferior Good:** Bir kişinin gelirindeki artışla birlikte talep edilen miktarın azaldığı mal veya hizmettir.
 - **Price of Related goods:** Malların birbiri ile ilişkileri.
 - **Substitues:** Birbirlerinin yerine kullanılabilen veya birbirlerinin yerine geçebilen mal veya hizmetlerdir. Örneğin, çay ile kahve.
 - **Complementary Good:** Belli ölçüde birlikte kullanılan ürünlerdir. Otomobil ile benzin gibi.
 - **Tastes:** Tüketicilerin beğenileri.
 - **Expectations:** Hanehalklarının geleceğe karşı beklentileri de ürünlere olan talebi etkiler.
 - **Number of Buyers:** Alıcı sayısı talepte değişiklik yaratır.
- **Law of Supply:** Fiyat ile arz doğru orantılıdır. Fiyat artarsa arzda artar. Fiyat düşerse arzda düşer. Bir ürünü üretmenin bir maliyeti vardır daha fazla üretmekte ek maliyet getirir bu durumda bu arzın artışıdaki maliyet fiyata da yansır fiyatta artar.
- **Shifts in the Supply Curve:** Arz eğrisi fiyat dışındaki bazı etkenlerden dolayı sağa yada sola kayabilir.
 - **Prices of Inputs:** Üretim maliyeti.
 - **Prices of Releated Outputs:**
 - **Goods in Joint Supply:** Birlikte arz edilen mallar. Aynı üretim sürecinde birden fazla elde edilen ürünlere denir.

- **Goods competing for the Same Resource:** Aynı kaynak için yarışan mallar. Örneğin zeytin ve zeytinyağı ikiside aynı kaynak için yarışır. Birinin talebi artarsa arzıda artar diğerinin arzı düşer.
- **Size of the Industry:** Firma sayısı arttıkça arz da artar.
- **Technology:** Üretim sırasında kullanılan teknolojilerin gelişmesi de arzı artırır.
- **Expectations:** Üreticilerin geleceğe karşı olan beklentileri arzı etkiler.
- **Equilibrium:** Piyasada arzın ve talebin birbirine eşit olduğu noktadır. Denge, fiyat ve miktarın belirlendiği noktadır.
- **Equilibrium Price:** Piyasada arz ve talebin birbirine eşit olduğu noktadaki fiyat seviyesidir.
- **Equilibrium Quantity:** Piyasada arz ve talebin birbirine eşit olduğu noktadaki mal veya hizmet miktarıdır.
- **Surplus:** Talebin, mevcut arz miktarından daha fazla olduğu durumdur. Bu durumda, talep miktarı arz miktarından fazladır ve talep fazlası oluşur.
- **Shortage:** Talebin, mevcut arz miktarından daha az olduğu durumdur. Bu durumda, talep miktarı arz miktarından azdır ve talep eksikliği oluşur.
- **Law of Supply and Demand:** Bir mal veya hizmetin fiyatı, arz ve talebin birbirini dengede tuttuğu bir noktada belirlenir.

Elasticity and its application

- **Elasticity:** Elastisite, ekonomide talep ve arz gibi kavramların fiyat, gelir veya diğer faktörlerdeki değişikliklere olan duyarlılığını ölçen bir kavramdır.
- **Price elasticity of demand:** Bir mal veya hizmetin talebinin, fiyatındaki değişime olan duyarlılığını ifade eder. Talep fiyat esnekliği, genellikle mutlak değer olarak ölçülür ve fiyat arttığında talebin ne kadar oranda azaldığını gösterir.
- **Total Revenue:** Belirli bir mal veya hizmetin satışından elde edilen toplam gelir miktarıdır. Toplam gelir, satılan miktar ile birim fiyatın çarpılmasıyla hesaplanır.
- **Income elasticity of demand:** Bir mal veya hizmetin talebinin, tüketicilerin gelirindeki değişime olan duyarlılığını ifade eder. Talep gelir esnekliği, genellikle pozitif veya negatif bir değer olarak ölçülür ve gelir arttığında talebin ne kadar oranda arttığını veya azaldığını gösterir.
- **Cross-price elasticity of demand:** İki mal veya hizmet arasındaki ilişkinin, bir malın fiyatındaki değişime diğer malın talebindeki değişime olan duyarlılığını ifade eder. Çapraz fiyat esnekliği, genellikle pozitif veya negatif bir değer olarak ölçülür ve bir malın fiyatı arttığında diğer malın talebinin ne kadar oranda arttığını veya azaldığını gösterir.
- **Price elasticity of supply:** Bir mal veya hizmetin arzının, fiyatındaki değişime olan duyarlılığını ifade eder. Arz fiyat esnekliği, genellikle mutlak değer olarak ölçülür ve fiyat arttığında arzın ne kadar oranda arttığını veya azaldığını gösterir.

Supply, Demand, and government policies

Arz ve talep, ekonomide mal ve hizmet piyasalarının temel dinamikleridir. Hükümet politikaları ise, bu piyasalarda arz ve talebi etkileyebilir ve piyasadaki dengeyi değiştirebilir.

- **Price Ceiling:** Tavan fiyat uygulaması, belirli bir mal veya hizmetin belirli bir seviyenin üstüne çıkmaması için hükümet tarafından uygulanan bir kısıtlamadır.
- **Price Floor:** Taban fiyat uygulaması, belirli bir mal veya hizmetin fiyatının belirli bir seviyenin altına düşmemesi için hükümet tarafından uygulanan bir kısıtlamadır. Taban fiyat uygulaması, belirlenen seviyenin altında fiyatlandırma yapılmasına izin vermez ve fiyatın bu seviyenin altına düşmesini engeller.
- **Tax Incidence:** Hükümet, belirli malların veya hizmetlerin fiyatını artırmak veya azaltmak amacıyla vergi politikalarını kullanabilir.

Consumers producers, and the efficiency of markets

Piyasa verimliliği, ekonomide kaynakların en etkin ve verimli şekilde kullanıldığı durumu ifade eder. Piyasa verimliliği, tüketicilerin ve üreticilerin refahını en üst düzeye çıkarırken, kaynakların israfını en aza indirmeyi amaçlar.

- **Welfare Economics:** Refah ekonomisi, ekonomik faaliyetlerin ve politikaların tüketici ve üretici refahını nasıl etkilediğini inceleyen bir dal olarak tanımlanır.
- **Willingness to Pay:** Bir mal veya hizmet için bir tüketicinin ödemeye hazır olduğu maksimum miktarı ifade eder. Bu kavram, tüketici talebinin belirlenmesinde ve fiyatlandırma stratejilerinin oluşturulmasında önemlidir.
- **Consumer surplus:** Tüketici fazlası, bir tüketici için bir mal veya hizmetin fiyatından daha fazla ödemeye istekli olduğu farkı ifade eder. Tüketici fazlası, bir tüketici için bir mal veya hizmetin sağladığı faydanın, ödenen fiyattan daha fazla olduğunu gösterir.
- **Cost:** Maliyet, bir mal veya hizmetin üretimi veya satın alınması için yapılan harcamaları ifade eder.
- **Producer Surplus:** Üretici fazlası, bir üreticinin bir mal veya hizmeti üretmek için aldığı fiyattan daha fazla ödemeye razı olduğu farkı ifade eder. Üretici fazlası, bir mal veya hizmetin üretiminden sağlanan gelirin, üretim maliyetlerinden daha fazla olduğunu gösterir.

Application: The Costs of Taxation

Vergilendirme, bir hükümetin gelir elde etmek ve kamu hizmetlerini finanse etmek için tüketicilerden veya üreticilerden topladığı vergilerdir.

- **Deadweight loss:** Bir ekonomideki kaynak kullanımının verimsiz bir şekilde dağıtılması sonucunda ortaya çıkan kayıp veya kayıpları ifade eder. Bu terim genellikle, piyasalarda vergilendirme veya fiyat kontrolleri gibi müdahalelerin neden olduğu ekonomik etkileri açıklamak için kullanılır.

Application: International Trade

- **World Price:** Uluslararası ticarete belirli bir mal veya hizmet için dünya genelinde oluşan fiyat seviyesini ifade eder.
- **Tariff:** Gümrük vergisi, bir ülkenin ithal ettiği belirli bir mal veya hizmete uyguladığı vergidir. Bu vergi, ithalatçı tarafından ödenir ve ithalatçıya ithal edilen mal veya hizmetin maliyetini artırır.

Externalities

- **Externality:** Dışsalılık, bir ekonomide bir kişinin veya firmanın üretim veya tüketim faaliyetleri sonucunda üçüncü taraflara dolaylı olarak etkileri olan durumu ifade eder. Bu etkiler, piyasa mekanizması tarafından fiyatlandırılmaz ve karar alma süreçlerinde dikkate alınmayabilir.
- **Internalizing the externality:** Dışsalılığı içselleştirmek, dışsalılık yaratan faaliyetlerin üçüncü taraflar üzerindeki etkilerinin, üreten veya tüketen tarafından içselleştirilmesi veya hesaba katılması anlamına gelir.
- **Corrective Taxes:** Düzeltici vergiler, dışsalılık oluşturan faaliyetlerin dışsalılığın yarattığı maliyeti içselleştirmek için uygulanan vergilerdir. Bu vergiler, dışsalılığın yarattığı olumsuz etkileri azaltmak veya ortadan kaldırmak amacıyla kullanılır. Örneğin, çevreye zararlı emisyonları azaltmak için karbon vergisi gibi düzeltici vergiler uygulanabilir.
- **Coase Theorem:** Coase Teoremi, dışsalılıkların ekonomik etkilerini içeren bir teoridir. Bu teoreme göre, dışsalılıkların çözümü için devlet müdahalesine gerek olmadığı, doğrudan taraflar arasında maliyetlerin veya faydaların pazarlık yoluyla paylaşılması ile dışsalılıkların içselleştirilebileceği ileri sürülür.
- **Transaction Costs:** İşlem maliyetleri, ekonomide taraflar arasında anlaşmaların yapılması veya pazarlık süreçlerinin yürütülmesi için yapılan maliyetlerdir. İşlem maliyetleri, Coase Teoremi'nde belirtilen doğrudan pazarlık veya anlaşma süreçlerinin gerçekleştirilmesi için önemli bir faktördür.

Midterm
